

Tjänsteutlåtande

Datum 2016-03-07

Diarienummer RS 3236-2014

HS 186-2015

Västra Götalandsregionen

Koncernstab hälso-och sjukvård

Handläggare: Christina Fagerberg

Telefon: 0736-601 563

E-post: christina.fagerberg@vgregion.se

Till Regionstyrelsen

Västra Götalandsregionens regelverk för enskilda direktåtkomst till journaluppgifter via säkra e-tjänster

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen fastställer Västra Götalandsregionens regelverk för enskilda direktåtkomst till journaluppgifter via 1177.se.
2. Regionstyrelsen godkänner plan för successiv anslutning.
3. Regiondirektören får i uppdrag att vid behov göra ej principiella ändringar i regelverket.

Sammanfattning av ärendet

Regionstyrelsen har 2014-12-09 beslutat att ge invånare direktåtkomst till sina journaluppgifter. Regiondirektören fick i uppdrag 2015-05-05 att återkomma till regionstyrelsen med förslag till regelverk i Västra Götalandsregionen.

Regelverket i Västra Götalandsregionen utgår från ett *Nationellt Regelverk för enskilda direktåtkomst till journalinformation* som fastställts av styrelsen för Inera AB och är utformat med stöd av VGRs informationssäkerhetspolicy och riktlinjer för informationssäkerhet.

Ett omfattande arbete har genomförts för att ta fram ett regiongemensamt förslag till regelverk. Synpunkter från ett stort antal intressenter har inarbetats och resulterat i nu föreliggande förslag till regelverk.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Särskilda ställningstaganden

Successiv anslutning

Regionens journalsystem har olika tekniska förutsättningar för anslutning till nationell lösning för åtkomst till journalinformation via säkra e-tjänster. Därför behöver införandet genomföras i etapper under 2016.

Avsikten är att ansluta sjukhusens journalsystem Melior den 1 juni 2016 för direktåtkomst till journaluppgifter via 1177 Vårdguidens e-tjänster.

Därefter ansluts journalinformation från Asynja Visph (Närhälsan och Habilitering- och hälsas journalsystem) kvartal 3 2016 och slutligen Obstetrix (mödrahälsovårdens och förlossningens journalsystem) efter genomförd konsolidering kvartal 4 2016.

I tidigare dokumentation fanns Bild-och funktionsregistret (BFR) angivet som ett av systemen att ansluta information från för invånarens direktåtkomst. BFR är ett register över röntgenbilder med tillhörande text. En upphandling av ett nytt bild- och funktionsregister pågår i VGR vilket innebär att de planerade anpassningarna för att ansluta BFR till nationell tjänsteplattform ställts in i väntan på nytt system. Därför har nuvarande BFR utgått som system att ansluta information från för invånarens direktåtkomst.

System som saknar tekniskt stöd för direktåtkomst undantas initialt, men avses att tillgängliggöras när tekniskt stöd finns. Det gäller till exempel information om läkemedel, provsvar, undersökningsresultat samt vårddokumentation från specialistsystem. Denna information kommer initialt att vara tillgänglig för direktåtkomst endast om de återges i en journalanteckning.

Vilken journalinformation visas vid direktåtkomst

VGR avser att visa all journalinformation som lag och förordning medger via direktåtkomst. Informationen kommer att läggas till successivt när journalsystem och 1177 Vårdguidens e-tjänster har tekniskt stöd för direktåtkomst.

Journalinformationen visas i e-tjänsten från och med respektive system eller vårdenhets anslutningsdatum. Äldre journalinformation kan likt tidigare lämnas ut i pappersformat efter kontakt med aktuell vårdenhet.

Från journalsystemen visas diagnoser, vårdkontakter, vårddokumentation och uppmärksamhetsinformation (uppmärksamhetsinformation är information som avser något som avviker från det man normalt kan förvänta sig och som påverkar handläggningen av vård eller omsorg).

Journalinformation tillgänglig för direktåtkomst

VGR bör visa både signerad och osignerad journalinformation. Signerad information visas omedelbart och osignerad journalinformation visas 14 dagar efter händelsedatum. Det innebär att om den osignerade anteckningen fortfarande inte är signerad efter 14 dagar så visas den osignerad i e-tjänsten dag 15.

Grunden för ställningstagandet är att den information som patienten läser ska vara korrekt och ha kontrollerats av ansvarig. Eventuella fel i anteckningen ska hinna rättas till innan den läses av patienten. Det är en patientsäkerhetsfråga att rätt information lämnas ut. Ansvarig ska hinna kommunicera med patienten om innehållet innan anteckningen kan läsas av patienten för att undvika feltolkningar. Patienten ska heller inte få överraskande eller oroande besked innan ansvarig har hunnit kommunicera med patienten om det.

Ombudsfunktion i e-tjänsten

I e-tjänsten kan vuxna personer över 18 år ha direktåtkomst till delar av andra vuxnas journaluppgifter om denne av patienten har utsetts till ombud, det kallas att Dela Journal.

En juridisk process kring ombudsfunktionen pågår efter att Datainspektionen angett att funktionen inte är förenlig med nuvarande lagstiftning.

Ineras styrelse beslutade 2015-06-04 att ombudsfunktionen ska vara öppen så länge den juridiska processen pågår. Ombudsfunktionen är obligatorisk i e-tjänsten för alla som tar e-tjänsten Journalen i bruk och kan inte väljas bort.

Åtkomst för vårdnadshavare till barns journalinformation

En barnkonsekvensanalys planerar att genomföras nationellt och leds av Sveriges Kommuner och Landsting.

Västra Götalandsregionen bör invänta resultatet av barnkonsekvensanalysen innan vårdnadshavare ges åtkomst till sina barns journalinformation via direktåtkomst. Det innebär att vårdnadshavare undantas initialt från åtkomst till sina barns journalinformation mellan 0 till och med 12 år.

Grunden för ställningstagandet är att sekretess i vissa fall kan gälla även mot vårdnadshavaren, då det kan antas att den underårige lider betydande men om uppgiften röjs för vårdnadshavaren. Det är inte ovanligt att ett barn i förtroende kan berätta något om en förälder, som kan vara av stor betydelse för hur barnet mår, men av olika skäl inte upplevs lämplig att föräldrarna läser. Det kan även finnas uppgifter om andra personer i patientjournalen och dessa uppgifter kan vara skyddade av sekretess. Barnhälsovårdsjournaler innehåller ofta uppgifter om andra i familjen.

Att avvakta med att ge barn och vårdnadshavare tillgång till journal via nätet innebär att mer kunskap om hur det görs på bästa sätt hinner inhämtas utifrån erfarenheter och resultat från barnkonsekvensanalysen.

Psykiatri

Landstingen och regionerna undantar vanligtvis psykiatrins journalanteckningar från att visas i e-tjänsten. Två regioner har hittills anslutit psykiatrin till journal via nätet, det är Region Skåne och Region Kronoberg.

I VGR anger båda medicinska sektorsråden inom psykiatrin att målet är att ansluta psykiatrins journalinformation under 2016 till e-tjänsten. Därför fortsätter arbetet i den riktningen.

Menprövning

Att menpröva innebär att man prövar om personuppgifter kan röjas utan att det är till men för den som uppgifterna rör eller dennes närstående. Att menpröva på traditionellt sätt kan man inte göra innan patienten kan läsa informationen i e-tjänsten. Detta har lösts på olika sätt i de övriga landstingen.

I SOSFS 2008:14 2 kap 14§ anges att den vårdgivare som medger en enskild direktåtkomst till sina patientuppgifter ska även ansvara för att det finns system för bedömning av de uppgifter som kräver ett särskilt skydd i förhållande till den enskilde och som inte ska kunna lämnas ut genom direktåtkomst.

I VGR sker det genom att

- Ingen retroaktiv publicering sker före respektive systems eller vårdenhets anslutningsdatum till e-tjänsten. Äldre journalinformation kan likt tidigare lämnas ut i pappersformat efter sedvanlig menprövning.
- information som kan vara till men för patienten, närstående eller annan person ska dokumenteras under något av sökorden *Tidiga hypoteser* eller *Våldsutsatthet i nära relationer* i samband med anslutning till e-tjänsten. Sökorden återfinns i anteckningen *Undantag från direktåtkomst*. Härunder får endast de anteckningar föras där bedömning är att patienten själv, närstående eller tredje man kan lida skada av att ta del av uppgifterna direkt.
- ett fåtal vårdenheter undantas från att visa journalinformation via direktåtkomst

Övrigt

Riskanalys

Projektets fackliga referensgrupp befarar att införande av journal via nätet kan komma att påverka medarbetares arbetsmiljö ogynnsamt. Därför har en riskanalys ur arbetsmiljöperspektiv genomförts. Samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar och personalorganisationer har beretts möjlighet att delta. Riskanalysens slutrapport överlämnas till uppdragsgivaren under februari för vidare handläggning av eventuella åtgärder.

Giltighet

Regelverket gäller från beslutsdatum tills vidare.

Justering

Regelverket kan över tid komma att behöva justeras. Anledning kan till exempel vara justeringar av det nationella regelverket, informationsmängder, system eller vårdenheter.

Vårdenheter som initialt görs tillgängliga kan komma att undantas längre fram av skäl som idag inte går att förutse. Omvänt kan även hela eller delar av vårdenheter som initialt är undantagna att göras tillgängliga för direktåtkomst längre fram.

Justering görs som tillägg till dokumentet *Västra Götalandsregionens regelverk för enskilda direktåtkomst till journaluppgifter via säkra e-tjänster*.

Regiondirektören får i uppdrag att göra löpande, ej principiella ändringar.

Beredning

Synpunkter har inhämtats från ett stort antal intressenter för att uppnå bred samsyn av förslaget till regelverk i VGR. Det ursprungliga förslaget till regelverk sändes ut på remiss september 2015 till verksamheterna via förvaltningscheferna och chefsläkarna. Det sändes också till de medicinska sektorsråden, facklig referensgrupp och referensgrupp patientmedverkan. Barnskyddsteamet i VGR har lämnat synpunkter och förslaget har också diskuterats med bland andra Informationssäkerhetsrådet och Säkerhetsrådet.

Ärendet har beretts av koncernstab hälso- och sjukvård tillsammans med Objekt Huvudprocess Vård. Avstämning sker löpande med VGR-IT och Inera AB. Diskussion med andra landsting och regioner har förts kontinuerligt.

Projektets fackliga referensgrupp och patientreferensgrupp har båda ställt sig bakom styrgruppens föreliggande förslag till regelverk.

Koncernkontoret

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör

Ann Söderström
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Bilaga

- Västra Götalandsregionens regelverk för enskilda direktåtkomst till journaluppgifter via säkra e-tjänster

Skickas till

- Förvaltningschefer inom hälso- och sjukvård i VGR